

Xocalı rayonunun Təzəbinə və Xanyurdu kəndləri sakinlərini qarşılayıb

Tarixi qələbəmizdən qısa müddət sonra Qarabağ və Şərqi Zəngəzurda yenidənqurma və bərpa işlərinə başlandı. Qüdrətli dövlətimiz uzun illərdir torpaqlarına qovuşmaq istəyən insanların həsrətinə son vermək üçün bütün gücünü səfərbər edib, düşmənin viran qoyduğu yurd yerlərini cənnətməkəna çevirməklə əzəli sahiblərinə mərhələli şəkildə qovuşdurmağa start verib.

Qayıdış karvanlarına qucaq açan tarixi məskənlərimizdən biri də Xocalıdır. 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Ermənistan silahlı qüvvələrinin qəfil hücum edərək törətdiyi kütləvi qətləmin nəticəsində Xocalıda 600-dən çox dinc sakin, o cümlədən qadın, uşaq və yaşlı vətəndaşına qətlə yetirilmişdi. Yaşamaq üçün yeganə çıxış yolu qaçmaq olan Xocalı sakinləri öz doğma yurdlarını tərk edərək məcburi köçkünə çevrilmişdilər.

Ötən il mayın 28-də hər bir azərbaycanlı üçün unudulmaz an yaşandı, Xocalı ilk sakinlərinə qovuşdu. Xocalılıların yurdlarına qayıdış gününün məhz Müstəqillik Günündə olması isə heç də təsadüfi deyildi. Uğurlu siyasəti ilə bu günləri bizə yaşadan Ali Baş Komandanımızın o gün doğma torpaqlarına qovuşan sakinlərlə birgə Xocalı şəhərini görməsi, sevinclərini bölüşməsi, evlərinin ilk qonağı olması hər birimizi fəxrənləndirdi.

Xocalıya qayıdış yalnız fiziki geri dönüş deyil, həm də milli yaddaşın, qürurun və ədalətin bərpası, Vətən sevgisinin təəcəssümüdür. Xocalıya dönan sakinlər təkcə evlərinə deyil, həm də öz köklərinə, mədəniyyətlərinə və keçmişlərinə qayıdılar. Bir ildən artıqdır ki, Xocalı şəhəri, habelə Xocalı rayonunun Balıca kəndi öz sakinlərinə qovuşublar. Dünən rayonun daha iki kəndi - Təzəbinə və Xanyurdu kəndləri də sakinlərinə qucaq açdı. İlk mərhələdə 28 ailə (125 nəfər) Təzəbinə kəndinə, 33 ailə (122 nəfər) isə Xanyurdu kəndinə qayıtdı. Bununla da Xocalı rayonunun 4 yaşayış məntəqəsində sakinlərin sayı 1433 nəfərə çatdı. 2025-ci ilin köç planına əsasən, Xocalı rayonunun daha 5 kəndinə - Daşbulaq, Badara, Seyidbəyli, Şuşakənd və Xanabad kəndlərinə keçmiş məcburi köçkünlərin qayıdışı həyata keçiriləcək.

Xocalıya dönan keçmiş məcburi köçkün Elbrus Abbasovun sözlərinə görə, ocağını tərk edərkən o, 5 yaşında olub: "İllər keçdi, həyat dəyişdi, amma o torpağın həsrəti içimdə qaldı. İndi isə 39 yaşında övladlarımla birlikdə doğma kəndimizə qayıdaram. Bu hissi sözlə ifadə etmək çətindir. Uşaqlarım bu torpaqda böyüyəcək. Bu, mənim üçün ən böyük xoşbəxtlikdir. Allah şəhidlərimizə rəhmət eləsin. Onların sayəsində bu günü yaşayırıq".

Xanyurdu sakini Gündüz Qəhrəmanov deyib ki, doğma yurda qayıtmaq ona ayrı bir güc və ruh yüksəkliyi verir: "Axır ki, illərin həsrəti bitdi. Bu torpağa dönmək həm mənəvi rahatlıq, həm də böyük sevinc hissidir.

Uzun illər bu günü gözləmişdik və nəhayət, bu gün gəlib çatdı. Qayıdışda payı olan hər kəsə minnətdarıq".

Bu gün Xocalıda insanların rahat və təhlükəsiz həyat sürmələri üçün bütün imkanlar nəzərə alınıb. Burada zəruri sosial, inzibati xidmətlər, mədəni mühit yaradılıb, ticarət, ictimai işlə fəaliyyətləri üçün nə lazımdırsa edilib. Xocalıda sürətli quruculuq və bərpa işləri aparılıb, sosial infrastruktur qurulub. Yaşayış məntəqələrində evlər, məktəb, uşaq bağçası, sosial müəssisələr əsaslı təmir olunub, abadlıq işləri görüldü. Xocalının yenidən qurulması və əhalinin ora köçürülməsi bölgənin sosial-iqtisadi

inkişafına da təkan verəcək. Yeni iş yerlərinin açılması, kənd təsərrüfatı və sənaye sahələrinin inkişafı ilə Xocalı iqtisadi mərkəzə çevriləcək.

Artıq 15547 keçmiş məcburi köçkün (3900 ailə) dədə-baba torpağında yaşayır. İndiyədək 175 ailə (871 nəfər) Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində, 20 ailə (90 nəfər) Tərtər rayonunun Talış kəndində, 571 ailə (2091 nəfər) Laçın şəhərində, 823 ailə (3136 nəfər) Füzuli şəhərində, 217 ailə (823 nəfər) Laçın rayonunun Zaxub kəndində, 59 ailə (215 nəfər) Laçın rayonunun Sus kəndində, 376 ailə (1409 nəfər) Şuşa şəhərində, 86 ailə (346 nəfər) Xocalı şəhərində, 512 ai-

lə (2293 nəfər) Cəbrayıl şəhərində, 180 ailə (840 nəfər) Xocalı rayonunun Balıca kəndində, 130 ailə (452 nəfər) Ağdərə rayonunun Həsəniz kəndində, 180 ailə (592 nəfər) Ağdərə rayonunun Suqovuşan kəndində, 187 ailə (779 nəfər) Ağdam rayonunun Sarıcalı kəndində, 234 ailə (1000 nəfər) Ağdam rayonunun Kəngərli kəndində, 89 ailə (363 nəfər) Laçın rayonunun Bəylik kəndində, 28 ailə (125 nəfər) Xocalı rayonunun Təzəbinə kəndində, 33 ailə (122 nəfər) Xocalı rayonunun Xanyurdu kəndində məskunlaşıb.

Bu statistika hər həftə, hər ay yenilənir, qayıdış karvanlarının ünvan-

ları da dəyişir. Xocalıya geri dönan hər bir sakin də özü ilə bərabər həm də xalqın tarixini, mədəniyyətini və dirəniş ruhunu da nümayiş etdirir. Xocalı yenidən dirçəlir və gələcək nəsillər üçün yaşanacaq, qurulacaq və qorunacaq bir vətənə çevrilir. Uzun illər düşmən əsarətində qalan, viran qoyulan torpaqlarımız yenidən qurulduqca yurd həsrəti çəkən bütün keçmiş məcburi köçkünlərimiz torpaqlarına qovuşacaq, dirçələn şəhər və kəndlərimizdə düşmənin qoyduğu bütün izlər silinəcək.

Ülkər XASPOLADOVA,
"Azərbaycan"